

Sport & Strategie

VOOR PROFESSIONALS IN DE SPORT, BIJ OVERHEID, BEDRIJVEN & MEDIA

Editie Vlaanderen

Pagina 8

Zijn de hoogtijdagen van de sport voorbij?

Pagina 10

Het competitieve onevenwicht in het Europese voetbal

Pagina 12

E-sport: sport of niet, wél relevant voor de reguliere sport

Pagina 20

Sponsoring door biermerken: een nuchtere vooruitblik

Pagina 24

Baseball op weg naar Tokyo 2020

Philippe Muylers maakt balans op van bijna tien jaar sportministerschap

“Er is heel wat in beweging gezet”

Vlaams minister van Sport Philippe Muylers (N-VA) heeft er binnenkort twee ambtstermijnen op zitten. De kans dat hij voor een derde termijn gaat, lijkt gering. Tijd dus voor een terugblik met de langst zittende Vlaamse sportminister.

AUTEUR: MARKO HEIJL

Het is een drukte van jewelste aan de ingang van het kabinet van minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport Philippe Muylers aan het Brusselse Martelarenplein. Een delegatie van de ICC, de International Cricket Council, wil de edele cricketsport in ons land verder uitbouwen en brengt in dat kader de minister een bezoekje. Ze komen niet met lege handen: een prestigieus ogende trofee geeft mooi de grandeur weer die de rijke traditiesport cricket in zich draagt. Maar het kleinood aanraken mag zelfs de minister niet. Sommige dingen zijn nu eenmaal heilig.

Echt rouwig is de goedlachse Muylers daar niet om. Hij heeft als sportminister in 2018 meer dan genoeg trofeeën en medailles vast mogen houden. Op de openingsvraag of we hem daarmee moeten feliciteren, antwoordt hij genuanceerd. “Het was een schitterend sportjaar, en Vlaanderen heeft daar een enorme inbreng in gehad. Ik ben daar uiteraard erg blij mee. Ik denk ook dat er in de toekomst nog betere jaren zitten aan te komen, daar dit het gevolg is van een doorgedreven beleid, een visie die we hebben gecreëerd, samen met Sport Vlaanderen. Soms waren er daar moeilijke beslissingen bij, onpopulaire beslissingen die moesten genomen worden maar waar we de visie steeds voor ogen hebben gehouden. Maar onpopulaire maatregelen leiden soms wel

Lees verder op pagina 4

FOTO: MAGNET/PHILIPPE MUYLERS

Bent u ook een professional in de sport?

Neem dan nu een abonnement op Sport & Strategie Vlaanderen.

Slechts 59,59 euro (normaal 112,50 euro) per jaar!

Ga naar www.sportstrategie.be en profiteer!

Respect!

Minister van Sport Philippe Muyters gaf op 6 oktober het startschot – of beter gezegd: floot de actie op gang – van de 'Week van de Official', een initiatief om meer respect te vragen voor de zowat 15.000 Vlaamse officials. "Respect is belangrijk. Zonder officials is er geen sport", aldus de minister, nota bene een trouwe supporter van 'den Antwerp' – niet meteen de plek waar scheidsrechters graag naartoe trekken – én bovendien jarenlang amateurvoetballer in een vriendenverband, nog zo'n officialonvriendelijke werkomgeving. Met die cocktail dringt de vraag zich op: heeft onze Antwerpminnende en weekendvoetballende sportminister altijd het nodige respect gehad voor de scheids? "Eén keer niet", geeft de minister ootmoedig toe. "Ik had geroepen tegen de scheidsrechter. Maar ik ben vrijgesproken voor de groene tafel." (MH)

FOTO: JEFFREY/STOCK/GETTY IMAGES

WALTER VAN STEENBRUGGE

Kerel

De meeste interviews van voetballers zijn oersaai. Dat komt wellicht omdat de voetballers steeds een waakhond, namelijk de persverantwoordelijke van de club, naast zich moeten dulden die erop toeziet dat geen te scherp woord, of een woord te veel in de microfoon van de journalist terechtkomt.

In de mediatraining, of wat daar zou voor moeten doorgaan, worden de gemeenplaatsen duidelijk ingeoeffend, zoals "het is het collectief dat telt", "het is de vrucht van heel hard werken", "we bekijken het wel match na match", "we hebben vandaag geen kansen weggegeven". Wie iets nieuws of verrassends van een speler wil vernemen die nog hijgend en vol onder de adrenaline van het veld stapt, komt meestal van een koude kermis thuis.

Hannes Van der Bruggen vormt hierop een welgekomen uitzondering. De kapitein van KV Kortrijk blijft steeds zijn eigenzinnige zelf. Nooit verlegen om emotie te tonen – het leven en de sport is toch één en al emotie, zie je hem denken – een diepe zucht te slaken en vooral te zeggen waar het op staat. Authentiekier kom je ze in het leger van de professionele voetballers van vandaag niet meer tegen.

Onbegrip en woede was er bij Van der Bruggen na afloop van de wedstrijd KV Kortrijk - Charleroi. Van der Bruggen fulmineerde voor de microfoon van Play Sports. Hij vond de arbitrage tijdens de wedstrijd maar niets, want partijdig, en voegde eraan toe dat KV Kortrijk op korte termijn voor de derde keer zwaar benadeeld was door de scheids. Op Standard was er een heel licht toegekende strafschop voor de Rouches, terwijl er in de thuismatch tegen Gent geen penalty voor KV Kortrijk werd gefloten voor een soortgelijke fase.

Van der Bruggen concludeerde: "Het niveau van de scheidsrechters is in België niet goed genoeg." De gewezen universiteitsstudent taal- en letterkunde trok vervolgens zijn logica door en schermdde met het vermoeden van onschuld. Volgens Van der Bruggen zijn Delferiëre en Vertenten onschuldig totdat hun fout strafrechtelijk definitief komt vast te staan. En dus vroeg de kapitein zich af waarom de gewezen nummers één en twee van het Belgisch scheidsrechterskorps geen kans kregen om hun vak opnieuw uit te oefenen.

De woorden van Hannes Van der Bruggen waren nog maar net de ether in of er kwam hevig protest en niet het minst van een van de meest gewaardeerde voetbalcommentatoren, namelijk Peter Vandenbempt.

In zijn overigens steeds gesmaakte beschouwingen verzocht Vandenbempt de kapitein van Kortrijk om bij de voetballes te blijven en zich niet in te laten met juridische beschouwingen over het dossier 'Propere Handen', dat is voer voor juristen. De voetbalverslaggever vond dan weer zelf dat de tijdelijke verbanning van de scheidsrechters een juiste beslissing was; net zoals hij de wraking van de eerste onderzoeksrechter een schande vond.

Vraag echter aan Peter: hoelang is tijdelijk? De schorsing van de beide scheidsrechters is een ordemaatregel van de Koninklijke Belgische Voetbalbond en ordemaatregelen zijn

per definitie voorlopige beslissingen die men neemt in afwachting van een definitieve uitspraak rond het onderwerp dat de schorsing veroorzaakte.

Een eindbeslissing in de affaire 'Propere Handen' lijkt evenwel nog niet meteen in het verschiet te liggen, waardoor de ordemaatregel weleens een heel lange duur dreigt te zullen kennen en daardoor toch het karakter krijgt van een sanctie. Vraag is of de beide scheidsrechters de reeds maandenlang durende schorsing, die thans niet bevestigd geraakt door een uitspraak ten gronde, binnenkort niet zullen aanvechten.

De kans op een terugkeer naar de voetbalvelden lijkt mij, op basis van de beginselen van behoorlijk bestuur en als jurist, niet denkbeeldig. En dus kan een comeback van de beide referees zich realiseren waarvoor Hannes Van der Bruggen uitdrukkelijk ijverde.

Indien Hannes Van der Bruggen tijdens zijn universitaire opleiding ooit een vak 'Recht' heeft gekregen, dan was hij volgens mij wel wakker en bij de les.

Ik pleit voor meer Hannes. Hannes is voor mij ook een echte 'Kortrijkse Kerel'. Een kerel stond in de vroege middeleeuwen bekend als een man met durf, moed en met een drang naar vrijheid. Die heeft het moderne voetbal met al zijn clichés wel nodig. ■

Inhoud

Opinie

Walter Van Steenbrugge.....	2
Trudo Dejonghe	7
Wim Lagae.....	19
Hans Vandeweghe.....	32

Beleid & management

Interview met Philippe Muyters.....	1
Football Money League.....	10
E-sport.....	12
Biersponsors in de sport.....	20
Bonden tegen het licht: Vlaamse Baseball en Softball Liga	24

Sociologie

Maarten van Bottenburg over de toekomst van de sport.....	8
---	---

Journalistiek

Jacco van Sterkenburg over etniciteit in de voetbaljournalistiek.....	28
---	----

Wetenschap & onderzoek

Zes sociaal sportieve praktijken onderzocht.....	18
--	----

Geschiedenis

Het juiste verzet.....	32
------------------------	----

Varia

The American Way.....	30
-----------------------	----

Edito

Tjeverig

Op pagina 20 vindt u een verhaal over de moeilijke status van biersponsors in de sport, een beetje zoals bij sigaretten enkele decennia geleden. Ondertussen zijn rookwaren als sponsor verdwenen, het is niet ondenkbaar dat brouwers hetzelfde lot te wachten staat.

We hadden hetzelfde verhaal ook kunnen brengen over de *betting* sponsors, een sector die zo mogelijk nog meer onder schot ligt dan alcohol. Voor of tegen, er valt voor allebei wel wat te zeggen. Enerzijds is er een logische *brand fit*, een perfecte overeenstemming qua doelgroep en is het niet onlogisch dat datgene waar je op gokt dat ook uitdraagt. De profsport heeft geld nodig om 'prof' te blijven, het zou nogal schijnheilig zijn als andere marketingcommunicatieplatformen wel de verderfelijke boodschap van de gokindustrie zouden mogen uitdragen maar het voetbalshirt niet. Het argument dat minderjarige naar voetbal kijken houdt geen steek, die zien immers ook de reclame op televisie of de billboards in het straatbeeld. Anderzijds neemt gokverslaving dramatisch toe, slaan steeds meer jongeren aan het gokken en is de oorzaak van de affaires Zheyun Ye en Propere Handen welbekend.

Je kunt dus voor of tegen goksporing in de sport zijn. En hoera, tegenwoordig kan het ook allebei! Zoals bij Cercle Brugge, jarenlang een rabiate tegenstander van een gokmerk op het shirt, de boarding of andere club- (sorry: verenigings) communicatie. Gokken viel immers niet te rijmen met de diepchristelijke waarden van *Cercletje*. Overigens stond Cercle daarmee niet alleen. Ook KAS Eupen heeft geen goksponsor wegens dezelfde religieuze filosofie, waarbij we enkel 'christelijk' dienen te vervangen door 'moslim'. Eupen is in handen van het Qatarese *Aspire*, in Qatar is gokken verboden. Maar op 6 februari konigde Cercle Brugge doodleuk in een persbericht aan dat het voortaan 'trots' (sic) met Napoleon Sports & Casino op het shirt zou gaan spelen. Niet zomaar een gokbedrijf, maar meteen ook de marktleider in online casinospelen en sportwedenschappen. De reacties op de Facebookpagina hielden het midden tussen ronduit negatief en 'ongemakkelijke humor', zomaar een greep

"Zeer bedenkelijk! De eigen aard en vroegere waarden van de Vereniging zijn meer en meer ver te zoeken,"

"Goed nieuws, nu nog een nieuwe trainer a.u.b."

"We kunnen nu gokken hoeveel doelpunten we gaan slikken."

"Een gokbedrijf hoofdsponsor? Na wat ons is overkomen in de zaak 'Propere Handen', ben ik daar niet echt blij om."

"Napoleon z'n kop op de shirts van Cercle, dat kan geen toeval zijn. Hopelijk wordt het geen Waterloo voor Cercle Brugge."

Ook voor niet-Cerclesupporters was het toch wel even achter de oren krabben. Dat de fatsoenlijkste club van het land zwichte voor de financiële realiteit en na tweeënhal seizoen zonder hoofdsponsor op de borst dan toch maar met een goksponsor in zee ging, vooruit dan maar. Maar de manier waarop het werd gecommuniceerd, deed de ogen rollen. Allereerst was er de mededeling dat er in de sector heel wat malafide bedrijven actief waren, maar Cercle er desalniettemin in was geslaagd een bonafide gokpartner te identificeren en aan zich te binden. "Een betrouwbare partner die er alles aan doet om ethisch te werk te gaan en de opgelegde regels te volgen", aldus leerden we uit het persbericht. Verdere duiding over hoe een bestuur, dat – daar gaan we toch van uit – nul komma nul ervaring met gokken heeft, toch kon garanderen dat de rest fout was maar uitgerekend hun sponsor niet, ontbrak. Mogelijk kwam die informatie 'van hogerhand'. Wie zijn wij dan om die in vraag te stellen?

Maar pas echt pijnlijk wordt het wanneer de gesponsorde expliciet aan al zijn spelers – jong of oud – bestuurslui, coaches en ploegafgevaardigden vraagt om geen gebruik te maken van de diensten van Napoleon. Lees: er reclame voor maken zodat anderen het wél gaan doen mag, maar het zelf doen mag niet. Het is alsof Messi zou weigeren een blikje Pepsi aan de lippen te zetten of alsof Ronaldo zou oproepen om zeker niet met de voetbalschoenen van Nike te spelen. Of beter: alsof Kom op tegen Kanker met Marlboro – jawel: trots! – zijn nieuwe sponsor voor de 1000 km fietstocht aankondigt. Meteen gevolgd door de hypocriete melding dat je vooral niet moet gaan roken.

Wiens brood men eet, wiens woord men preekt, aldus een sponsorboutade. In dit geval eet een sponsorhongerig Cercle plat opportunistisch uit de rijkgewulde ruif van de gokindustrie, maar weigert de vereniging om consequent diens product uit te dragen. De cheque innen en dan tjeverig gaan kontdraaien omdat oprecht ambassadeurschap niet te rijmen valt met de waarden. Dit wordt geen succesverhaal. Wedden?

MARKO HEIJL

@MarkoHeijl

COLOFON

Sport & Strategie editie Vlaanderen is een uitgave van Arko Sports Media BVBA en verschijnt vier keer per jaar. Volgend nummer verschijnt in juni 2019.

Hoofredactie

Marko Heijl
E-mail: marko.heijl@sportstrategie.be

Eindredactie

Benedict Vandoooster

Met redactionele bijdragen van:

Bregt Brosens, Trudo Dejonghe, Marko Heijl, Wim Lagae, Zeno Nols, Frans Oosterwijk, Maarten van Bottenburg, Walter Van Steenbrugge, Benedict Vandoooster, Hans Vandeweghe, Pieter Vermoort

Uitgever

Michel van Troost
E-mail: michel.van.troost@sportstrategie.be

Redactie-adres/Lezersservice

Arko Sports Media BVBA
Louizalaan 367
B-1050 Brussel
Tel. 0032 (0)2 642 00 71
E-mail: info@sportstrategie.be

Story Publishers

P. Van Duyseplein 8
B-9000 Gent
www.storypublishers.be
E-mail: info@storypublishers.be

Adverteren

Voor meer informatie over partnerships en/of adverteren kunt u contact opnemen met Marleen Kessel. Advertorials vallen buiten de verantwoordelijkheid van redactie en uitgever. E-mail: marleen.kessel@sportsmedia.nl

Ontwerp&opmaak

www.itgraphicsdesign.com

Druk

PreVision, Eindhoven

Lidmaatschap Sport & Strategie

De prijs van een jaarabonnement op Sport & Strategie editie Vlaanderen bedraagt € 112,50. Indien u zich nu aanmeldt, kunt u profiteren van een aantrekkelijk introductietarief. U betaalt slechts € 59,59! Bedragen zijn excl. 6% btw maar incl. verzend- en administratiekosten

© 2019 Arko Sports Media BVBA

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins gereproduceerd door middel van boeldruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2295-788X

Vervolg van pagina 1

tot populaire resultaten, dat is het leuke. Het is een combinatie van heel wat. We hebben ons Topsportactieplan 4, waar we nog meer focus hebben gelegd. Dat hadden we al gedaan in Topsportactieplan 3, nu zijn we nog meer naar het individuele niveau gegaan: wie heeft er kans op korte en middellange termijn? En daar hebben we dan ontwikkelings- en prestatieprogramma's aan gekoppeld. De topsportscholen hebben we gekoppeld aan universiteiten, en daaraan dan weer nieuwe topsportinfrastructuur. Ik wil daar toch wel heel duidelijk bij zeggen: dat succes ben ik niet en is Sport Vlaanderen niet, het zijn de sporters. Wij hebben hen kunnen helpen met de omgevingsfactoren. Een leuke anekdote hier kreeg ik van Nina Derwael. Ze zei dat wanneer ze in Doha aan het trainen was, ze na haar sprong niet kon gaan kijken op het scherm hoe ze het gedaan had. Daar hebben ze dat namelijk niet. Maar in Gent, waar we een van de beste topsportgymnastiekhallen in de wereld hebben, kan ze dat wel na elke oefening. Dat is zo'n gewoonte geworden, dat ze dat in het buitenland mist. En hetzelfde kun je zeggen over bijvoorbeeld Ronald Gaastra en de onderwatercamera's om de draai te bekijken. Die zaken kunnen het verschil maken. De atleten doen het, maar wij hebben de omgevingsfactoren gecreëerd."

Kun je als klein landje die stijgende lijn blijven volhouden? We halen nu veel succes bij de vrouwen, maar als wereldwijd steeds meer vrouwen beginnen te sporten ... En als een miljard Indiërs en een kwart miljard Indonesiërs aan sport gaan doen, als de eerste Afrikanen die in het peloton rondfietsen navolging vinden op hun continent, als die 5.000 nieuwe voetbalscholen in China beginnen te renderen ... Is het op termijn niet vechten tegen de bierkaai?

"Dat denk ik niet. Ten eerste zijn we nog niet op onze top. Als we blijven keuzes maken, blijven focussen, blijven inzetten op wetenschappelijke ondersteuning en goede sportinfrastructuur, kunnen we in een aantal sporten top blijven. Kijk naar het hockey, waar India altijd een topland is geweest: wij zijn wereldkampioen. Als we het talent blijven combineren met begeleiding, wetenschappelijke ondersteuning, infrastructuur en al die andere factoren, zullen we in de toekomst blijven scoren. Natuurlijk is er een globalisering, daar ben ik het mee eens, maar voor mij is dat niet zo negatief. Natuurlijk zal het weleens minder zijn, maar als we moeilijke beslissingen blijven durven nemen, kunnen we nog vooruitgaan. Je mag daarbij ook niet vergeten dat we die topprestaties van 2009 tot 2017 hebben geleverd zonder stijging van middelen. Ik denk dat we de efficiëntiestijgingen die we konden realiseren, ook allemaal hebben gerealiseerd. Als we nu nog vooruit willen, zullen we extra geld nodig hebben. Ik ben blij dat we de laatste twee begrotingen recurrent, dus elk jaar opnieuw, een miljoen extra hebben gekregen. Vanaf begin dit jaar is er dus twee miljoen meer dan in 2017 en alle jaren daarvoor. Als er ook in de toekomst extra budgetten mogelijk zijn, moeten we niet wanhopig over de globalisering."

Onpopulaire beslissingen

U sprak over onpopulaire beslissingen, kunt u die specificeren?

"Het feit bijvoorbeeld dat we zijn gaan focussen. Ik zal het me lang herinneren dat daardoor handbal niet meer in de topsportscholen aan bod kon komen. Waarom handbal? Omdat het op dat moment heel duidelijk was dat je van handbal geen beroep kon maken. Een andere onpopulaire beslissing was de keuze voor drie topsportcentra: het zwemmen in Antwerpen, het turnen in Gent, het volleybal in Leuven. Al-

Ook de internationale cricketbond wil zich binnen de 'focus' van de sportminister spelen.

les geconcentreerd op één enkele plaats dus. Waarmee je jongeren verplicht om, als ze die topsport willen doen, naar die locatie te gaan. Dat is niet altijd populair, maar ik vind dat nog altijd de juiste keuze. Je kunt beter één goede topsportinfrastructuur hebben, dan twee halve. Als je top wilt zijn, zijn dat de keuzes die je moet maken."

Een onpopulaire beslissing was ook het niet toekennen van een contract aan Koen Naert, die bij de Waalse sport ging aankloppen en vervolgens Europees kampioen marathon werd.

"Het rare is: noch Sport Vlaanderen, noch de atletiekfederatie heeft hem ooit voorgedragen voor een contract. We hebben een taskforce Topsport waar mensen van het BOIC, van het kabinet en van Sport Vlaanderen in zitten, samen met mensen van de federaties. Die taskforce bestudeert de voordrachten. Koen Naert is zelfs niet voorgedragen geweest. Toen Koen Naert over de finish kwam, heb ik onmiddellijk een tweet gestuurd: 'Knap van hem, dat is het juiste antwoord van een goede sporter'. Waarom zou ik dat niet doen? Hij heeft zijn hele opleiding in Vlaanderen genoten en is dan naar de Waalse federatie gegaan. Dat is prima. Hij heeft een unieke prestatie geleverd, dat vind ik knap. En wat ook knap is, hij heeft niet één verwijt naar Vlaanderen geuit na zijn titel."

Hadden we het anders moeten doen? Misschien wel. Maar als ik het geheel van onze

talentdetectie bekijk, dan ben ik heel tevreden. Het is zelden dat men eraan zit. En ik zeg het nogmaals: hadden we niet gekozen, hadden we niet gefocust, dan hadden we niet het resultaat gehad dat we nu hebben. En wanneer je kiest, ja, kiezen is een stuk verliezen. Maar we kunnen ook winnen door te kiezen, ik denk dat we dat wel hebben bezwezen."

Confederaal model

België behaalde in 2018 29 medailles in sporten of disciplines die in Tokio 2020 op het olympisch programma staan. Daarvan zijn er negentien 'Vlaams', vijf komen van nationale ploegen en vijf van Franstalige atleten. De topsportindex bereikte met 1.252 punten een absoluut hoogtepunt, maar ook daar zien we een overwegend Vlaamse bijdrage. Leven we qua topsport in een land op twee snelheden?

"Ik denk dat iedereen zijn beleid heeft gevoerd, maar ik zie ook wel dat Wallonië zich aanpast. Ik heb ondertussen vier Waalse collega's gehad. Het is een voordeel om zoals ik tien jaar na elkaar minister van Sport te zijn, omdat je tijd nodig hebt om veranderingen door te voeren. Met de huidige Waalse minister van Sport (MR-politica Valérie De Bue, nvdr) loopt de samenwerking goed. En met de vorige was dat ook zo. En het zijn zeker niet de politieke kleuren die dicht bij mijn

"DE EFFICIËNTIESTIJGINGEN DIE WE KONDEN REALISEREN, HEBBEN WE OOK ALLEMAAL GEREALISEERD. ALS WE NU NOG VOORUIT WILLEN, ZULLEN WE EXTRA GELD NODIG HEBBEN"

partij liggen. We werken samen op basis van gelijkwaardigheid. Mijn huidige Waalse collega heeft me gezegd dat ze zou bekijken hoe ze ons systeem naar Wallonië kan kopiëren. Dat is prima! En waar het kan, waar het moet, werken we samen. Als je nu de resultaten van de ploegsporten ziet! Ik herinner me nog dat toen het hockey zich plaatste voor de Olympische Spelen van Londen, de toenmalige Waalse minister van Sport me belde om te vragen of we niet wat extra middelen konden voorzien. Die samenwerking verloopt echt prima, omdat die gebeurt op basis van gelijkwaardigheid. Dat is een goed model: laat hen hun beleid voeren en wij het onze, en dan samenwerken waar nodig."

De moeilijke manier waarop communautair België in elkaar zit en de weerslag daarvan op de sport, heeft de afgelopen tien jaar nooit tot frustratie geleid?

"Ik vind dat voor mijn bevoegdheid Werk veel moeilijker. Omdat er een stukje Vlaams zit en een stukje federaal. Waarbij het ene contradictorisch kan zijn met het andere. Bij de bevoegdheid Sport heb ik dat niet. Niet iedereen zal het graag horen, maar Sport is een voorbeeld voor het confederaal model. Wij doen wat we willen, de Walen doen wat ze willen, we werken samen en dat lukt!"

Portefeuilles gecombineerd

29 'olympische' medailles in 2018, de oogst kan mooi worden volgend jaar in Tokio. Mocht het kunnen, zou u toch niet voor een contractverlenging als sportminister gaan?

"In welke functie ik dan ook ben, ik ga de Spelen zeker volgen! Of ik na mei nog minister zal zijn, dat moeten we dan zien. Ik ga de volgende maanden nog hard werken. De kiezer moet dan beslissen. De kans dat ik daarna verder doe als minister van Sport is relatief klein, omdat ik iemand ben die aan loopbanden doe. Ik vind dat je op tijd en stond eens iets anders in je leven moet doen. Dat heb ik al mijn hele carrière gedaan."

Sport is een maatschappelijk erg relevante materie ...

"Absoluut!"

Traditioneel wordt die belangrijke materie altijd ondergebracht bij een minister met een hele karrenvracht aan andere belangrijke materies. Zo heeft u ook de zware posten Werk, Economie en Innovatie. In de vorige Vlaamse regering, Peeters II, was het zelfs nog erger en was u minister van Financiën, Begroting, Werkgelegenheid, Ruimtelijke Ordening en, o ja, Sport. Zou het de sport niet ten goede komen als er één honderd procent 'dedicated'

"KIEZEN IS EEN STUK VERLIEZEN. MAAR WE KUNNEN OOK WINNEN DOOR TE KIEZEN, IK DENK DAT WE DAT WEL HEBBEN BEWEZEN"

sportminister was, zoals voor Onderwijs met Hilde Crevits?

"Dat vind ik zeker niet! Als ik nooit minister van Financiën en Begroting was geweest, dan had ik nooit geweten hoe ik op het laatste moment in de begrotingsbesprekingen er een miljoen bij kon krijgen voor de topsport. Als ik geen minister van Ruimtelijke Ordening was geweest, was de combinatie van de ruimtelijke planning met een bewegingselement niet gelukt. En dan naar Werk toe: wat je in de sport kunt leren aan competenties en attitudes: doorzetten, teamwork, luisteren naar de coach ... Allemaal zaken die je nodig hebt in het dagelijks leven, maar ook in je werk. Hoe moeilijk is het niet om jongeren die ongekwalificeerd van school komen die attitudes bij te brengen! Doe het met sport en het lukt wel! Een van de projecten die ik heb gedaan, is ongekwalificeerde jongeren mee in de sportclub laten opnemen. Je krijgt er een netwerk en attitudes die je anders niet hebt. Maar ook als ik kijk naar topsport en ondernemerschap, zie ik heel wat parallellen. Hoeveel projecten we hier hebben op Sport, enkel en alleen omdat ik die combinatie van portefeuilles heb! Ik had uiteraard wel graag eens wat vaker naar sportwedstrijden geweest, maar beleidsmatig heeft de sport er nooit onder geleden dat ik die andere bevoegdheden had. Integendeel."

Kracht van verandering

Voordat u voor de tweede keer minister van Sport werd, trok uw partij naar de verkiezingen met als slogan 'de kracht van verandering'. Laten we eens terugblikken op een aantal zaken die u

deze legislatuur heeft veranderd in de sport. Zoals de afschaffing van het decreet op het lokaal sportbeleid en de overheveling van de provinciale bevoegdheden naar het Vlaamse niveau, inclusief het aanzwengelen van intergemeentelijke, bovenlokale samenwerking. Kunt u nu al stellen dat dit een succes is?

"Ik ben daar heel positief over! Laat me daar meteen een voorbeeld bijnemen, de G-sport. De G-sportwerking, de G-sportevenementen, de G-sportinfrastructuur, alles verschilde compleet van provincie tot provincie. Van bijna niets tot heel erg goed, zoals in de provincie Antwerpen. We hebben dat nu naar het Vlaamse niveau getrokken. Dat maakt het administratief al heel wat eenvoudiger. Je hebt één evenementenfilosofie en één ondersteuningsfilosofie, waar men overal een beroep kan op doen. De goede voorbeelden die er al waren, hebben we nu uitgerold over heel Vlaanderen. Dat is nu geobjectiveerd en administratief eenvoudiger gemaakt."

Als ik naar de gemeenten kijk, ben ik daar ook heel blij mee. We hebben een grote switch gemaakt. Vroeger kreeg je geld van Bloso en moest je een aantal dingen doen. Je moest een rapport tevoren maken over wat je ging doen, achteraf nog een rapport over wat je had gedaan. Bloso, en ik zeg bewust 'Bloso', was toen een controlerend orgaan. Nu daarentegen gaan die centen naar de gemeenten en moeten zij geen enkel plan meer indienen. Waarbij we er zelfs niet zeker van zijn dat het geld voor sport gaat worden ingezet. Maar we hebben Sport Vlaanderen, en daarom maak ik duidelijk het verschil qua naam, de opdracht gegeven de gemeenten

te verleiden met goede programma's opdat ze dat geld zouden inzetten voor sport en nog meer zouden doen. Sport Vlaanderen trekt momenteel door het land om, in groep, alle sportschepenen te zien. Deze week heb ik nog een aantal schepenen van Sport gezien die dat nu voor de eerste keer zijn. Ze waren verbaasd over wat Sport Vlaanderen ze allemaal aan te bieden heeft. Daardoor kunnen ze een vliegende start nemen, hoor ik tot mijn voldoening. In plaats van een controlerende overheid zijn we een klantvriendelijke overheid geworden. Van verandering gesproken!"

Ook het nieuwe decreet op de georganiseerde sportsector is nu twee jaar van kracht, met heel wat door u gemotiveerde fusies tot gevolg. We hebben daar de afgelopen twee jaar in 'Sport & Strategie Vlaanderen' heel wat afzonderlijke bonden over bevraagd. Hoe kijkt u zelf terug op het totaalplaatje van de 'verplichte' fusiegolf?

"Ook heel positief. We zijn daar nooit over één nacht ijs gegaan. Dat was alleen mogelijk dankzij twee ambtstermijnen. Ik ben er in mijn eerste ambtstermijn na één jaar mee begonnen. We hebben eerst een studie laten uitvoeren en hebben daar vier jaar op gewerkt. Dan zijn we afgestapt van het principe dat je als federatie subsidies krijgt omdat je leden hebt. Nee! Eén je krijgt subsidies als je het kwalitatief goed doet en twee: ik wil maar één federatie per sport. Dat kwalitatieve is niet meer dan logisch: het is toch normaal dat wat je aan leden biedt, kwalitatief in orde moet zijn: gekwalificeerde trainers, goed bestuur, corporate governance."

Over het ondefinieerbare karakter daarvan rezen in het begin heel wat vragen.

"We hebben dat heel duidelijk gedefinieerd aan de hand van een wetenschappelijk ondersteund boek. Financiële transparantie bijvoorbeeld lijkt misschien heel vanzelfsprekend, maar dat was het daarvoor allerminst. Wat krijgt een voorzitter wel, wat krijgt hij niet? Idem wat transparantie betreft naar het publiceren van de financiële resultaten. Op dat vlak zijn Engeland en wij nu de koplopers in Europa, en daar ben ik trots op. Evenals op het feit dat dit nu de code-Muyters wordt genoemd.

Vroeger, vóór de fusies, ging er veel geld naar administratieve ondersteuning van verschillende federaties. Als je vijf federaties hebt in een sport, heb je vijf keer een bestuur nodig, een humanresourcesmanager, vijf keer iemand die het financiële opvolgt. Als je die samenbrengt, kan er meer geld naar een kleinere groep, en kan er veel meer geld naar de clubs en de sporters. Als ik daar na twee jaar op terugkijk, geef ik toe dat er zeker een element van kinderziektes is geweest, van naar elkaar toegroeien. We zijn nu bezig aan de bevraging van de clubs, om de evaluatie

grondig te doen. Maar afgaand op de eerste signalen, hoor ik daar weinig negatiefs. Het effect is dat er meer geld beschikbaar is voor de werking van de federaties, voor de structuur, voor de clubs, voor de spelers."

Linkse oppositiepartijen klaagden dat het federatiedecreet een verschraving betekent, waarvan vooral de kansarme doelgroepen de dupe zouden zijn.

"Juist niet! Een van de verplichte elementen in het federatiedecreet is het aanbod van a tot z. Dat creëert juist de verplichting om iedereen mee te nemen. Dat is dus gratuite kritiek."

Infrastructuur

Uit de SPLISS-studie bleek dat we in Vlaanderen en bij uitbreiding België niet bepaald sterk zijn in sportinfrastructuur, of dat nu voor breedtesport of topsport is. Vijf miljoen per jaar en een bijkomende dertig miljoen in 2017 in het Globaal Sportinfrastructuurplan Vlaanderen is dan toch een druppel op een hete plaat?

"IK VIND DAT JE OP TIJD EN STOND EENS IETS ANDERS IN JE LEVEN MOET DOEN. DAT HEB IK AL MIJN HELE CARRIÈRE GEDAAN"

De werking van G-sport is voortaan naar het Vlaamse niveau getrokken, waardoor de enorme onderlinge verschillen van vroeger tussen de provincies zijn weggewerkt.

GROOTSTE TELEURSTELLING EN GROOTSTE VOLDOENING

Wat is na tien jaar sportministerschap uw grootste teleurstelling, het project dat u niet heeft kunnen realiseren?

"Wat ik graag nog had willen doen, is onze topsporters verlonen in functie van diploma. Terwijl ik als minister van Werk wil dat mensen meer worden verloond op basis van hun prestaties. Daar hebben we voor mijn gevoel te weinig stappen vooruit kunnen zetten."

En uit welke realisatie haalt u de grootste voldoening?

"Het federatiedecreet met de code Goed Bestuur. Daar hebben we vier, vijf jaar hard aan gewerkt."

"Maar dat is het helemaal niet! De 105 miljoen euro die ik deze legislatuur heb uitgegeven aan sportinfrastructuur, heeft aanleiding gegeven tot 541 miljoen euro aan extra sportinfrastructuur. Omdat clubs, gemeentes, federaties nog een bedrag moeten bijleggen. Wij betalen altijd maar een derde en in veel gevallen nog minder. Maar omdat wij geld gaven, is er die 541 miljoen euro geïn-

vesteerd. En 541 miljoen vind ik geen druppel op een hete plaat. En wat helemaal geen of heel weinig geld heeft gekost, is dat heel veel scholen hun sportinfrastructuur openstellen na de uren, tijdens de weekends en vakanties. Als je dan vergelijkt hoeveel meer sportinfrastructuur we hebben dan tien jaar geleden! Oké, we liepen toen heel erg achter, maar we hebben een inhaalbeweging gedaan om 'U' tegen te zeggen. Ik had mijn eerste legislatuur officieel nul euro voor sportinfrastructuur. Het is nu decretaal vastgelegd dat er jaarlijks vijf miljoen is en tien miljoen voor topsportinfrastructuur per olympiade."

U maakte eind vorig jaar samen met uw Vlaamse collega-ministers Hilde Crevits (Onderwijs) en Sven Gatz (Jeugd) één miljoen euro vrij om speelplaatsen avontuurlijker en bewegingsvriendelijker te maken. Waarmee u alle drie in het verleden leeft: dé speelplaats waar de hedendaagse jeugd elkaar 'avontuurlijk' treft, heet tegenwoordig Fortnite.

"Als je de speelplaats veel attractiever maakt, dan nodigt dat uit tot bewegen en heeft dat effect. Leg ergens een boomstam en een kind loopt erover. Maar heb je dat niet, dan zal dat kind dat dus ook niet doen."

Boomstammen kunnen niet op tegen de iPad. Tegen e-sport. Maar is dat volgens de minister van Sport wel sport?

"Heel duidelijk: neen. Ik volg het standpunt van het IOC. Zolang het vooral je duimen zijn die je beweegt... Je mag dat sport vinden hé, maar ik zal het niet zien als iets dat we vanuit de sport moeten ondersteunen. Ik vind het een heel belangrijke sector, en heb daar samen met Sven Gatz dingen rond gedaan. Maar voor mij is het eerder media dan sport. Laat daar competitie in bestaan, laat mensen zich daarvoor inzetten, allemaal prima. Maar voor mij is het geen sport. Kijk, wij hebben een aantal criteria voor we sport gaan subsidiëren. Voorlopig voldoet e-sport daar niet

aan. Ik kan niet zeggen vanaf wanneer iets sport genoemd kan worden, wel vanaf wanneer het gesubsidieerd kan worden. We kunnen ook Scrabble sport noemen hé."

Sport- en bewegecultuur

"We willen in Vlaanderen een gezonde sportmentaliteit ontwikkelen", zei u in het eerste interview in dit blad met u als sportminister, zo'n vierenhalf jaar geleden. In een persbericht van uw kabinet zegt u het volgende: "Als we in Vlaanderen een echte sport- en bewegecultuur willen, moeten we kinderen en jongeren op zoveel mogelijk manieren en momenten prikkelen om te bewegen." Daar heeft u tien jaar de tijd voor gehad. Ziet

u meer sport- en beweegcultuur, meer sportende kinderen, dan voor u begon?

"Ik denk het wel, zowel kinderen als volwassenen. Maar het is moeilijk om daarop te antwoorden. We hebben geen monitoring, ik wou dat we die hadden. Ik heb al wel met Sport Vlaanderen gesproken over een goede monitoringtool. Maar als je bijvoorbeeld eens kijkt naar de stratenlopen! Naar zowel de hoeveelheid stratenlopen als de hoeveelheid volk dat daarop afkomt. Zowel jongeren als volwassenen. En als je daarnaast het gebruik van de fietsostrades en de dijken langs rivieren bekijkt. Dan zeg ik, ik kan het niet bewijzen, maar ja er zijn meer mensen aan het sporten. Maar dat is iets wat nooit voleindigd zal zijn. Daarnaast hebben we Moev in gang gezet, er loopt nu de reclamecampagne met de 'Sport na School'-cheque. We proberen mensen tijdens de pauzes op het werk

aan het bewegen te krijgen. Hetzelfde met ouders die hun kinderen naar de sportclub brengen en daar dan moeten wachten, we hebben een initiatief opdat de clubs hen aan het bewegen zouden krijgen. Er is heel wat in beweging gezet."

Laten we tot slot ook eens vooruitkijken. U was kandidaat voor het voorzitterschap van het WADA, maar de Europese kandidatuur voor die functie ging uiteindelijk naar de Poolse minister van Sport, Witold Banka. Hoe ziet u uw toekomst, nu u over enkele maanden waarschijnlijk geen sportminister meer bent? In de sport?

"We gaan zien. Ik ga inhoudelijk blijven werken zolang ik hier zit. En ik wil graag aan de kiezer mijn realisaties voorleggen. Ik hoop dat ik ver-

kozen word op basis van wat ik heb gedaan de afgelopen jaren. Maar zoals eerder gezegd, doe ik aan loopbaandenken, en ook in het belang van de post moet er eens iemand anders komen. Ik wil zeker wel mijn parlementair mandaat opnemen. Dat zou een goede combinatie geweest zijn met het WADA. Maar ik heb de politieke beïnvloeding vanuit Buitenlandse Zaken onderschat. Het zijn niet de sportministers die hierin beslissingen nemen, maar wel Buitenlandse Zaken. Waardoor zelfs mensen die me hadden aangepord om me kandidaat te stellen, niet voor me konden stemmen, omdat Buitenlandse Zaken zei dat ze voor iemand anders moesten stemmen. Maar goed, dat dan niet dus. Maar dat ik altijd iets met sport zal doen, zeker en vast! Hetzij met jongeren, terug coachen en trainen. Of iets waar ik enorm van genoten heb, zijn de Paralympische Spelen. Daar is een enorme vraag naar vrijwilligers, dat is misschien ook nog wel iets dat ik zou willen doen. Sport zal altijd bij mij horen." ■

TRUDO DEJONGHE

De vergeten sportfan

Om een ticket te kunnen bemachtigen voor de bekerfinale moesten de supporters van KAA Gent eerst een abonnement voor de play-offs aanschaffen. Een vorm van chantage kenschetsend voor het beperkte inzicht dat het clubbestuur maar heeft in het holistische plaatje van het product 'toeschouwerssport'.

In het Europese voetbalbestel vormden tot begin de jaren negentig de fans (samen met de zwarte kas van de lokale Balthasar Boma) de belangrijkste inkomstenbron. Deze situatie veranderde grotendeels door de intrede van de commerciële televisiezenders. Sindsdien zorgt de stakeholder 'toeschouwers' voor een inbreng van nog maar een fractie van de inkomsten. Bovendien kwam er een sociale upgrading van het voetbal, waardoor meer gefocust werd op de middenklasse en de laatste jaren ook op vrouwen en kinderen. Het resulteerde in een 'opsplitsing' van de toeschouwers in sportfans en sportconsumenten.

De eerste groep, de sportfans, behoort tot het kernproduct van de wedstrijd: ze zijn een deel van het product en hebben een grote loyaliteit. Ze zorgen voor sfeer in het stadion en kennen de gevoeligheden en tradities van de club. Dagelijks volgen ze 'hun' club in de media, ze kunnen enerzijds tot in het absurde steun verlenen en anderzijds bepaalde beslissingen of toestanden aanklagen. Een deel van hen ondersteunt de club ook op verplaatsing en offert daarvoor wekelijks om op in soms erbarmelijke omstandigheden in het stadion te vertoeven.

De sportconsumenten, de tweede groep, deden pas in de jongste decennia massaal hun intrede in de sport. Ze zijn voornamelijk in de hoofdtribune te vinden, zitten op duurdere plaatsen (al dan niet door bedrijven aangeschaft), hechten soms meer belang aan de zaken voor, tijdens en na de wedstrijd die an sich niets met de wedstrijd te maken hebben, kennen de geschiedenis van de club minder, maar zorgen wel op commercieel vlak en via de in hun vak hogere abonnementsprijzen voor meer inkomsten. Het is het deel waar de Mexican wave stopt.

Benaderen we de zaak financieel, dan lijkt de sportfan op het eerste gezicht niet langer een van de belangrijkste inkomstenbronnen en wordt hij door de beheerders van de professionele voetbalcompetities vergeten of genegeerd. Die beheerders focussen zich voornamelijk op geldgewin op de korte of middellange termijn en laten zich sturen door het verlanglijstje van de televisiezenders en de commerciële partners. De sportfan wordt door zijn traditionele binding met de club als een zekerheid beschouwd en zal, zo luidt de redenering, sowieso trouw op post blijven.

De groep sportfans kent echter een groot samenhangsgevoel en komt de laatste tijd toch wat meer met protesten naar buiten. Zo laten sportfans zich terecht horen bij de samenstelling van de kalender. Het competitieformat en de speeldagen en -uren werden in de strijd om meer uitzendrechten aangepast. Een succesvolle ingreep, die echter op de kap gebeurde van de sportfan. De kalender wordt maar een paar weken vooraf bekendgemaakt, waardoor de fan geen familiale zaken kan plannen, want speelt zijn club nu op vrijdag, zaterdag of zondag? Midweekwedstrijden werden ingevoerd, met bijhorende verre verplaatsingen. Fans van de grote clubs geraken niet in het stadion wanneer ze op een weekend langs het fileknooppunt Brussel of Antwerpen moeten passeren. Met als gevolg lagere toeschouwersaantallen voor de thuisploeg en een zo goed als leeg uitvak.

Een clubvoorzitter stelde ooit dat de minderinkomsten tijdens midweekwedstrijden wel gecompenseerd konden worden door de meerverkoop van uitzendrechten. Een redenering die aantoonde dat de binding tussen top en basis wat stroef loopt en tevens een uiting van de wereldvreem-

de levenssfeer van de heren in de businessseats en -loges, waar de champagne rijklijk stroomt en een *place m'as-tu vu*-mentaliteit heerst.

Een recente uitschuiver is de manier waarop KAA Gent de tickets voor de bekerfinale toekende: eerst een abonnement kopen voor play-off 1 of 2 en dan kun je een ticket krijgen. Ondertussen had de club al 2.500 tickets voor de commerciële partners gereserveerd. Dergelijke redeneringen doen me een beetje denken aan de Britse tv-serie *Upstairs, downstairs*, waarbij het gewone volk maar moet knikken en volgzzaam luisteren en handelen. Wat de bobo's vergeten, is dat fans een club groot maken en een bekerfinale een beloning voor hun trouw zou moeten zijn (aangevuld met acties om nieuwe fans aan te trekken). Wat een feest moest zijn, is op die manier omgevormd tot een protestgebeuren, waarbij de vaste, trouwe klanten zich beledigd voelen.

Na de weerkerende protesten om allerlei te verdedigen redenen hoop ik dat de Pro League en de clubs eens zullen afdalen naar de stakeholder 'sportfan' en naar diens grieven willen luisteren. Zo vragen we – want ik ben ook een trouwe voetbalfan (tot nu toe) – een kalender die voor een volledig seizoen wordt vrijgegeven in juli, zodat de rest van het weekend kan worden gepland, en meer overleg met de diverse supportersverenigingen of een vaste afvaardiging van hen in de Pro League. ■

Prof. dr. Trudo Dejonghe is docent algemene economie, internationale economie en sporteconomie aan de faculteit Economie & Bedrijfswetenschappen Campus Antwerpen van de KU Leuven.